

Göteborgs botaniska trädgård

Lokalbehovsplan

Datum: 2025-11-13

Version: 1.0

Fastighet, Stöd och Service

Göteborgs botaniska trädgård

Lokalbehovsplan, 2025-11-13

Version 1.0

UPPDRAGSNAMN

Göteborgs botaniska trädgård Lokalbehovsplan

UPPDRAGSNUMMER 60531

Dr/Nr Göteborgs botaniska trädgård GBT 2024-00200

Dr/Nr Västfastigheter, Stöd och Service 2025-01055

FÖRFATTARE

Hanna Tornevall, Förvaltningschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Per Börjesson, Driftchef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Nadia Largo Eneroth, Förvaltare, Västfastigheter bygg och förvaltning, Regionala fastigheter, Fastighet, Stöd och Service, Västra Götalandsregionen

DATUM

2025-11-13

BESTÄLLARE

Förvaltningschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

ADRESS

Göteborgs botaniska trädgård
Carl Skottbergs gata 22A
413 19 Göteborg
www.botaniska.se

KONTAKTPERSON

hanna.tornevall@vgregion.se

STYRGRUPP

Hanna Tornevall, Förvaltningschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Marie Gibson, Ekonomichef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Per Börjesson, Driftchef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Kristina Sjöo, Gestaltningsschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Madeleine Stille Johnsson, HR-chef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Mats Havström, Forskningschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Maria Jämting, Publik chef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Maria Arlmark Björn, Kommunikationschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

DOKUMENTÄGARE

Förvaltningschef, Göteborgs botaniska trädgård, Västra Götalandsregionen

Masterdokumentet finns på G:/

VfastOmrKundochFastighet/
23Fastighetsutvecklingsplaner, i väntan på ny regional lösning

Referenser och hänvisningar

Kulturhistorisk värdefull bebyggelse i Göteborg ett program för bevarande, Gudrun Lönnroth (red), stadsmuseet, 1999

Tillgänglighetsstudie av enkelt avhjälpta hinder i Göteborgs Botaniska Trädgård, Västfastigheter, Landskapsgruppen AB, 2009

Underlag och fördjupning för Medicinareberget och Sahlgrenska, Godkännandehandling, Stadsbyggnadskontoret Göteborgs stad, Mars 2014, Diarienummer: 0361/12

Teknisk försörjningsplan Göteborgs botaniska trädgård, Västfastigheter Västra Götalandsregionen, Pyramiden arkitekter, 2013

Beslut § 201 2016-11-29 "Långsiktig inriktning för Göteborgs botaniska trädgård", Protokoll från regionfullmäktige. Långsiktiga inriktningsmål, Regionfullmäktige, diarienummer RS 2016-06188

Förstudie Dag Hammarskjölds boulevard Från trafikbarriär till stadsgata, Stadsbyggnadskontoret Göteborgs stad, AL Studio AB, 2017

Workshop förbindelse Botaniska Sahlgrenska tomten, Maria Larsson 2018-02-02

Tillgänglighet och orienterbarhet till Botaniska trädgården, Trafikkontoret Göteborgs stad, Västra Götalandsregionen, ÅF, maj 2018

Göteborgs Botaniska trädgård, Lokalförsörjningsplan 2018, SWECO

Slottsskogens utvecklingsplan, Park och Naturförvaltningen Göteborgs stad, 2018

Programrapport Nytt växthus och Besökscentrum, Västfastigheter Västra Götalandsregionen, november 2018

Stallet Konditionsbesiktning Göteborgs Botaniska trädgård, Byggnadsvård Göteborg Peter Jarbring, 2018.

Stora Änggården Konditionsundersökning Göteborgs Botaniska Trädgård", Peter Jarbring Byggnadsvård Göteborg. Daterad januari 2020.

Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021-2030, Västra Götalandsregionen februari 2021.

Trafikförsörjningsprogram 2021-2025, Hållbara resor i Västra Götaland, Västra Götalandsregionen 2021-05-18.

Policy Västra Götalandsregionens lokalförsörjning, diarienummer 2021-03103, giltighet från 2022-02-22-2027-02-21.

Beslut om naturreservatet Änggårdsbergen i Göteborgs Stad och Mölndals Stad inkl. bilagor. Länsstyrelsens diarienummer 511-5433-2017 daterat 2022-06-07.

Riktlinjer och standarder för fysisk tillgänglighet-tillgängliga och användbara miljöer version 3.2 2023, Västra Götalandsregionen.

Västra Götalandsregionens kulturstrategi och kulturplan 2024-2027, Västra Götalandsregionen 2023.

Botaniska Trädgården Belysningskoncept Version 1.0 Rev. 2023-04-18

"Vägledande principer mellan Fastighet, Stöd och Service och Botaniska trädgården" dat 2023-05-25.

Göteborgs botaniska trädgård
Fastighetsutvecklingsplan version 3.0,
Västfastigheter bygg och förvaltning inom Fastighet Stöd och Service Västra Götalandsregionen, Tyréns, 2024-05-13

Stora Änggården Förstudierapport, Göteborgs botaniska trädgård. Västfastigheter bygg och förvaltning inom Fastighet Stöd och Service, Västra Götalandsregionen, 2025-01-31.

Gränsdragningslista för Göteborgs botaniska trädgård, Fastighet, Stöd och Service, senast justerad 2025-06-05.

Sammanfattning

Prioriteringar

Botaniskas lokalbehov har prioriterats i fyra större grupper. De som är akuta, de som behöver hanteras på 0-5 års sikt, 0-10 års sikt och 5-10 års sikt. Projekten är sorterade i bokstavsordning men är ej inbördes rangordnade.

Akuta behov

- Ekologilaboratorium/grovhantering
- Karantänväxthus

0-5 års sikt

- Besöksparkeringar
- Facklitteratur
- Fröbanksinfrastruktur inklusive frörens
- Förråd/lager
- Personalgym
- Personalutrymmen och administrativa lokaler
- Plats för blodfrysar
- Toaletter för besökare i den övre delen av trädgården
- Tunnelväxthus och frilandsodling
- Varumottagning

0-10 års sikt

- Arkiv
- Marinbotan (ägs eller hyrs ej av Fastighet, Stöd och Service)

5-10 års sikt

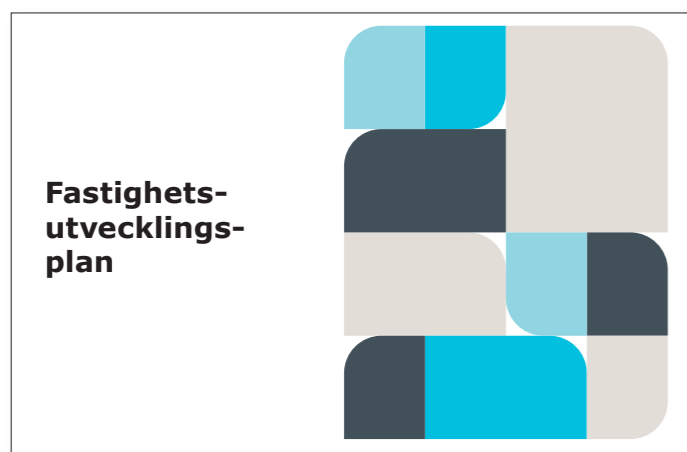
- Forskningsväxthus
- Gästforskare
- Mötesplats Biologisk mångfald
- Regnskydd i entréområdet
- Regnvatteninsamling
- Samlingssal
- Torkyta för trä
- Utställningsverksamhet
- Våtlaboratorium

Innehåll

1. Fysiska utvecklingsplaner	5
2. Mål och Syfte	6
2.1 Uppdrag och vision	6
3. Förutsättning	7
3.1 Fastigheter	7
3.2 Grannar	7
3.3 Entrépunkter	8
3.4 Logistik	9
3.5 Vägledande principer	9
3.6 Trädgårdsrum och landskapsrum	9
3.7 Byggnader	10
3.8 Vakanta ytor	17
3.9 Lokalkostnader	17
4. Organisation	18
5. Externa förhållningar	19
6. Interna och externa ytor 2025-2035	20
6.1 Verksamhetsbehov	20
6.2 Behov av ny- eller ombyggnation	21
7. Förändring lokalytor 2025-2035	22
8. Projekt	23
8.1 Ombyggnation	23
8.2 Nybyggnation	23
8.3 Övriga projekt	23
9. Fastighetsobjekt	24
9.1 Grundprinciper för planering av lokaler	24
9.2 Nuläge (2025)	24
9.3 Framtid (2025-2035)	24
9.4 Utblick (2035-2050)	24

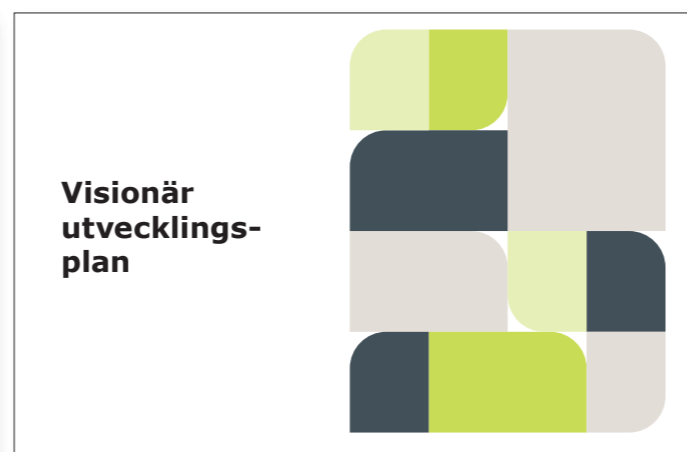
1. Fysiska utvecklingsplaner

Fastighetsutvecklingsplanen är ett av de viktigare strategiska styrdokument för den fysiska miljön som Västra Götalands regionen förfogar över. Det är ett paraplydokument som har flera stödjande fysiska utvecklingsplaner och principer knutet till sig. I dessa planer beskrivs varje ämnesområde mer ingående.

Fastighetsutvecklingsplan

Fastighetsutvecklingsplanen (FUP) är ett strategiskt styrdokument för den fysiska miljön. Den stakar ut riktningen för tomtens och fastighetens/ -ernas framtida utveckling och skapar förutsättningar. Planen beskriver nuläge, framtid, utblick och identifierar behov, möjligheter och begränsningar. Den visualiserar samband och beroenden. Planen fungerar som stöd i myndighetskontakter, analys och beslut och är ett underlag till regionens lokalförsörjningsplan.

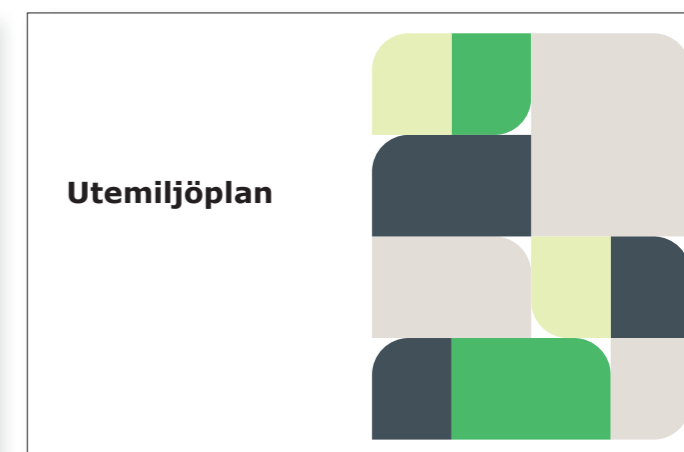
Visionär utvecklingsplan

Visionär utvecklingsplan är ett internt strategiskt dokument som tas fram vid behov för att beskriva möjlig utveckling utifrån ett visionärt perspektiv på 50 år och framåt.

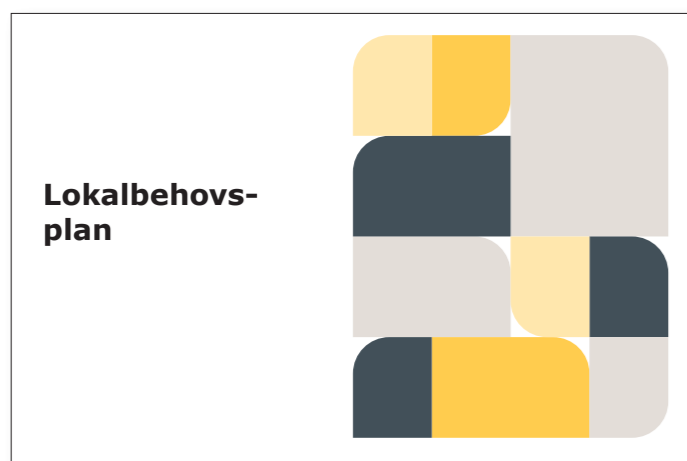
Teknisk försörjningsplan

En teknisk försörjningsplan är en fysisk utvecklingsplan som beskriver fastighetens kapacitet och möjliga teknikutveckling. Den är både ett strategiskt och ett operativt dokument som beskriver nuläge, framtid och identifierade behov. Planen avser att ge riktlinjer för kommande underhålls- och investeringsbeslut.

Utemiljöplan

Utemiljöplanen beskriver både befintliga kvaliteter och förutsättningar för att möjliggöra för fler hälsofrämjande gröna rum för patienter, besökare och personal. Utemiljöplanen beskriver nuläge, framtid och identifierade behov. Utemiljöplanen ligger till grund för långsiktig underhållsplanering, uppföljning av ekosystemtjänster och biologisk mångfald, som är ett delmål i miljömål 2030.

Lokalbehovsplan

En lokalbehovsplan är den fysiska utvecklingsplan som beskriver verksamhetens samlade lokalbehov utifrån nuläge, identifierade behov och framtid. Den ger respektive nämnd/styrelse en tydlig struktur för sin lokalbehovsplanering och en analys av sitt lokalbehov. Planen är ett underlag till regionens lokalförsörjningsplan. Lokalbehovsplanen omfattar både regionens egna lokaler och externt inhyrda lokaler. Det är respektive verksamhet som ansvarar för att ta fram och för att bekosta framtagandet av lokalbehovsplanen.

Gestaltungsprinciper

Gestaltungsprinciper

Gestaltungsprinciper beskriver övergripande kvalitéer, materialval och förutsättningar för tomtens och fastighetens/ -erna utifrån ett gestaltungsprincipperspektiv. Principerna skall bidra till en långsiktigt hållbar och väl gestaltad livsmiljö i enlighet med politikermålet Gestaltad livsmiljö. Principerna styr både invändig och utvändigt gestaltning på ett medvetet sätt och ska fungera som vägledning vid ny- och ombyggnad samt vid underhållsplanering och beslut.

2. Mål och Syfte

Det övergripande syftet med Lokalbehovsplanen är att utgöra ett underlag och ett stöd för förverkligande av regionfullmäktiges långsiktiga mål för verksamheten. I trädgården pågår flera stora fastighetsprojekt och omfattande förändringar planeras inom Botaniska trädgårdens närområde. Det finns därför ett behov att se Botaniska trädgårdens utveckling och kommande lokal- och anläggningsprojekt i ett helhetsperspektiv för att undvika särlösningar i pågående projekt som inte är optimala på längre sikt. Lokalbehovsplanen ska beskriva verksamhetens samlade behov av lokaler och anläggningar inom den närmaste 10-årsperioden, med en visionär utblick. Botaniska trädgården ansvarar för att ta fram och förvalta Lokalbehovsplanen.

Miljö och hållbarhet

Västra Götalandsregionen vill vara en föregångare i energi- och miljöarbetet och verkar för att de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 ska uppnås. Miljömål 2030 är Västra Götalandsregionens prioriteringar i genomförandet av den ekologiska dimensionen i de globala hållbarhetsmålen.

Fysisk tillgänglighet

Tillgänglighet utgör ett av de prioriterade målen för social hållbarhet i Västra Götalands målbild till 2030 genom delmålet att "Främja tillgänglig och inkluderande verksamhet."

2.1 Uppdrag och vision

Botaniska trädgården ingår som en förvaltning inom Västra Götalandsregionen sedan den bildades, dessförinnan var trädgården en del av Göteborgs stad. Botaniska invigdes den 8 juli 1923 och började anläggas ett antal år innan dess.

Inom Botaniska trädgården ska det bedrivas forskning och den vetenskapliga verksamhet i övrigt som behövs för att bibehålla och utveckla institutionen som ackrediterad botanisk trädgård. Botaniskas vetenskapliga växksamlingar är viktiga för det globala bevarandearbetet och forskning i en

tid när den biologiska mångfalden är starkt hotad och arter försvinner dagligen.

Botaniska är en plats där växternas mångfald visas upp i en vacker, tilltalande, överraskande och omväxlande trädgård. Utbildning erbjuds för alla från förskolebarn till universitetsstudenter och aktiviteter för folkbildning genomförs för den breda allmänheten. Botaniska är en verksamhet med stor internationell lyskraft och trädgården är erkänt vacker och lockar besökare från när och fjärran. Trädgården är viktig i ett hälsofrämjande och läkande perspektiv. Kombinationen forskning och kunskap samt ett stort antal besökare och förmåga att nå ut ger en unik möjlighet till folkbildning.

Botaniska är en viktig forskningsinfrastruktur. Forskningen inom Botaniska kommer att stärkas de närmaste åren i nära samarbete med Göteborgs universitet, vilket skapar förutsättningar för ännu mer internationellt samarbete. Botaniska vill också vara en mötesplats för frågor om biologisk mångfald, en arena där det går att prata gemensamt om komplicerade och komplexa frågor utifrån många perspektiv, för att komma närmare lösningar på de stora samhällsproblemen.

3. Förutsättning

Göteborgs botaniska trädgård ligger i stadsdelen Änggården på den tidigare egendomen Stora Änggården och invigdes i samband med Jubileumsutställningen i Göteborg 1923, då också bland annat Liseberg, Konstmuseet och Göteborgs naturhistoriska museum invigdes.

3.1 Fastigheter

Detaljplanen för området upprättades 1917 och har endast förändrats vad gäller vissa delområden. Marken ägs av Göteborgs Stad och arrenderas via tomträttsavtal av Västra Götalandsregionen.

Botaniska trädgården ligger till största delen på tre fastigheter samt en mindre. Dessa ägs av Göteborgs Stad. Delar av fastigheterna ligger inom Änggårdsbergens naturreservat.

Änggården 34:1

Ägs av Göteborgs Stad. Tomträttsinnehavare är Västra Götalandsregionen via Fastighet, Stöd och Service. Förvaltas av Fastighet, Stöd och Service förutom Vitsippsdalen som förvaltas av Väst kuststiftelsen.

Änggården 718:8

Ägs av Göteborgs Stad. Tomträttsinnehavare är Västra Götalandsregionen via Fastighet, Stöd och Service. Förvaltas av Fastighet, Stöd och Service

Änggården 718:62

Ägs av Göteborgs Stad. Arboretet inom fastigheten förvaltas av Botaniska trädgården, övrigt förvaltas av Väst kuststiftelsen.

Änggården 718:49

En mindre fastighet, som ligger inne i 718:62 och ägs av Göteborgs Stad.

3.2 Grannar

Botaniskas entréområde ligger omslutet av Änggårdens trädgårdsstad uppbyggd enligt engelsk

modell. Närheten till Naturhistoriska museet på andra sidan Dag Hammarskjöldsleden erbjuder många tillfällen till gemensamma aktiviteter inom forskning, publik verksamhet och skolundervisning. På andra sidan Vitsippsdalen ligger Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Medicinareberget som har flera universitetsinstitutioner med anknytning till Botaniska trädgården.

Byggnader som ägs av Skandia Fastigheter AB

Marinbotan

Marinbotan uppfördes på 1950-talet och ägs och förvaltas idag av Skandia Fastigheter AB.

Byggnaden har använts för kontorsverksamhet. Den ägdes tidigare av Akademiska hus och är belägen i direkt anslutning till trädgården, på mark som ursprungligen var trädgårdens. Skandia Fastigheter planerar att hyra ut till någon som driver skolverksamhet i lokalerna. Detta medför att Botaniska måste se över gestaltningen och tillgängligheten i entréområdet. En avgränsning mot verksamheter i grannfastigheten är viktig för att skydda Botaniskas värden och att samtliga besökare kan komma in i trädgården via huvudentrén.

Grundskola och gymnasium (före detta Göteborgs Universitet och Botan-huset)

Byggnaden ägs och förvaltas av Skandia Fastigheter AB och används som administrativa lokaler för bland annat Institutet för stressmedicin. Skandia Fastigheter kommer att hyra ut lokalerna till skolverksamhet. Initialt kommer byggnaden rymma en grundskola årskurs 7-9 för cirka 400 elever. Framöver planeras verksamheten utökas med en gymnsaieskola för cirka 240 elever.

Byggnader som ägs av Röhsska museet Lusthuset i Örtagården

Lusthuset byggdes vid 1700-talets mitt. 1959 placerades det i Botaniska trädgården. Röhsska museet äger, förvaltar och sköter lusthuset.

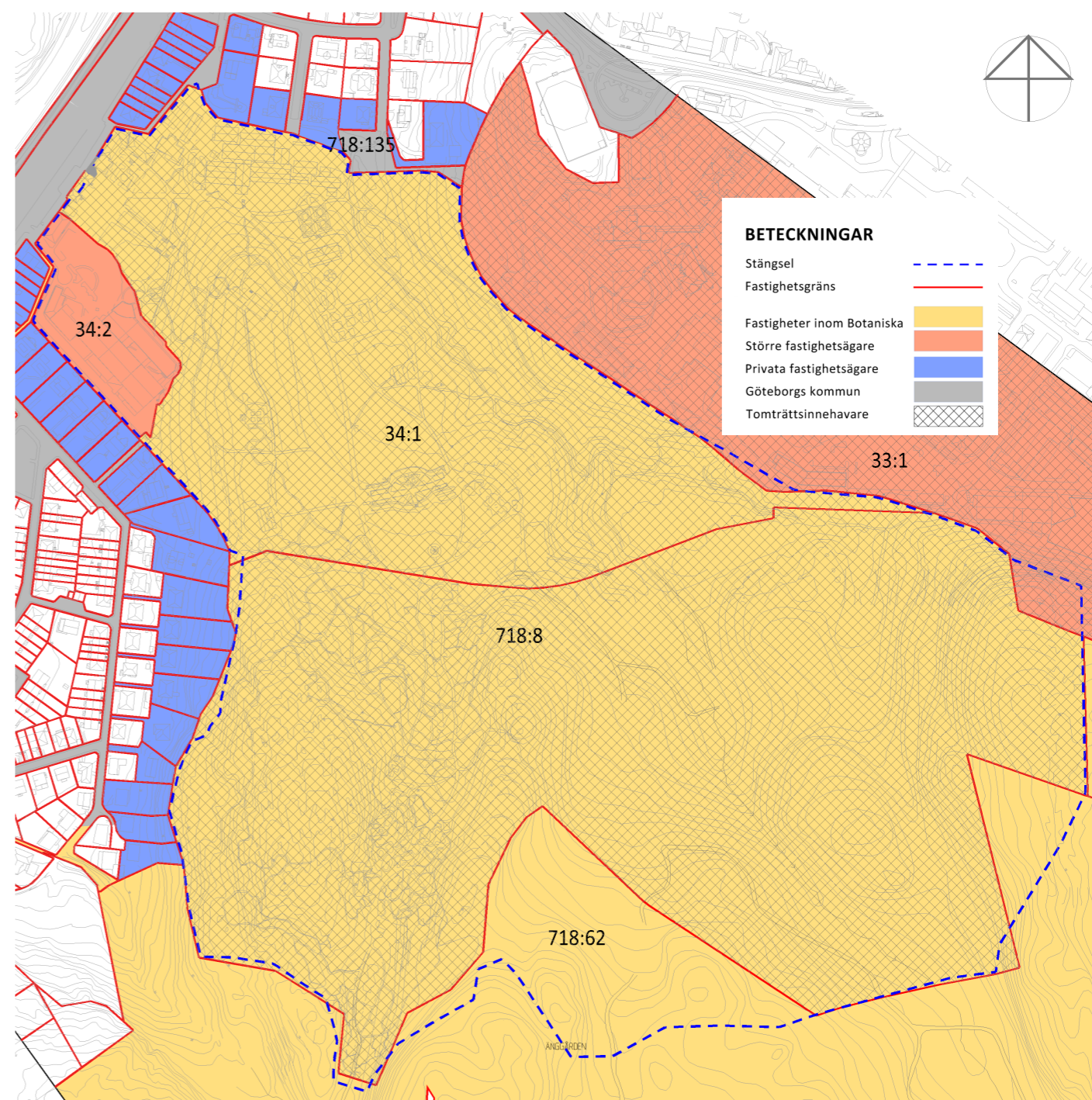

Illustration över fastighetsbenämningar och gränser

3.3 Entrépunkter

I nuläget utgör entrén vid Carl Skottsbergs gata den huvudsakliga entrén till Botaniska trädgården. Denna nås via kollektivtrafik främst från spårvagnshållplats Botaniska trädgården. För att förflytta sig mellan hållplats och trädgård krävs en 600 meter lång promenad med flera trafikfarliga korsningar. Skyltningen är otillräcklig. En annan viktig hållplats med motsvarande problematik på ungefär samma avstånd är Annedalskyrkan. För cyklister går sista sträckan på en trång lokalgata där man ska samsas med bilar och turistbussar. I anslutning till huvudentrén finns ett 30-tal parkeringsplatser, varav några för personer med funktionshinder. För närvarande har besökare till Botaniska trädgården möjlighet att nyttja parkeringsplatserna vid före detta Göteborgs Universitet/Botan-huset. Om denna möjlighet försvinner i framtiden riskerar det att kraftigt försämra tillgängligheten för Botaniskas besökare. För turistbussar saknas parkering och dessa kör ofta upp på stenläggningen utanför entrén och begränsar därmed framkomlighet och synbarhet.

Dag Hammarskjöldsleden utgör idag en barriär mot staden och mot Slottsskogen. I den fördjupade översiktsplanen för Högsbo - Frölunda med Dag Hammarskjöldsleden som togs fram 2021 planeras leden göras om till stadsgata. Spårvagnshållplatsen är tänkt att flyttas närmare Botaniska trädgårdens huvudentré, något som markant skulle förbättra tillgängligheten vilket i sin tur antagligen ökar besöksflödet. Det ökade antalet bostäder i området kan också förväntas innebära att fler personer har behov av att nyttja Botaniska trädgården och Änggårdsbergen som rekreationsområde. Den fördjupade delen har inarbetats i den kommunomfattande översiktsplanen. Kommunfullmäktige antog planen 19 maj 2022.

Botaniska trädgården vill verka för att spårvagnshållplatsen flyttas och att ett planskilt övergångsställe tillkommer som ett första led i att förverkliga planen.

Utöver huvudentrén finns ett flertal entréer: en från Askimsgatan, två från Vitsippsdalen och tre från Arboretet. Huvudentrén har det största flödet av besökare och utgör den primära inpasseringspunkten. Därefter följer entrén vid Arboretets asiatiska del, som också har ett betydande antal besökare. Den norra entrén från Vitsippsdalen samt entréerna till Arboretets europeiska, afrikanska och amerikanska delar har ett mer begränsat flöde. Entrén från Askimsgatan och den södra entrén till Vitsippsdalen används endast av ett fåtal besökare.

Ett länge uttalat önskemål har varit att skapa en tillgänglig gångförbindelse genom Vitsippsdalen, mellan Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Botaniska trädgården. Området är en del av Änggårdsbergens naturreservat, med stora naturvärden, men är samtidigt svårtillgängligt och farligt att vistas i då det blåser. En tillgänglig gångförbindelse skulle ge fler människor möjlighet att njuta av den unika naturmiljön och kan i sig utgöra en besöksanledning. Samtidigt skulle en gångförbindelse öka tillgängligheten och underlätta kontakten mellan Medicinarebergets universitetsinstitutioner, Sahlgrenska Life, Sahlgrenska Universitetssjukhuset och Botaniska trädgården. En workshop i början av 2018 med olika intressenter visar att intresset för och behovet av en sådan förbindelse är stort. För Botaniska trädgårdens besökare skulle tillgängligheten förbättras eftersom det finns goda allmänna kommunikationer till Sahlgrenska Universitetssjukhuset och god tillgång till parkeringsplatser, exempelvis vid foten av Medicinareberget och Per Dubbs parkeringshus vilka inte utnyttjas så flitigt på helgerna när besöksstrycket på Botaniska är som störst. Förbindelsen finns med i regionens planering, men är inte tidsatt.

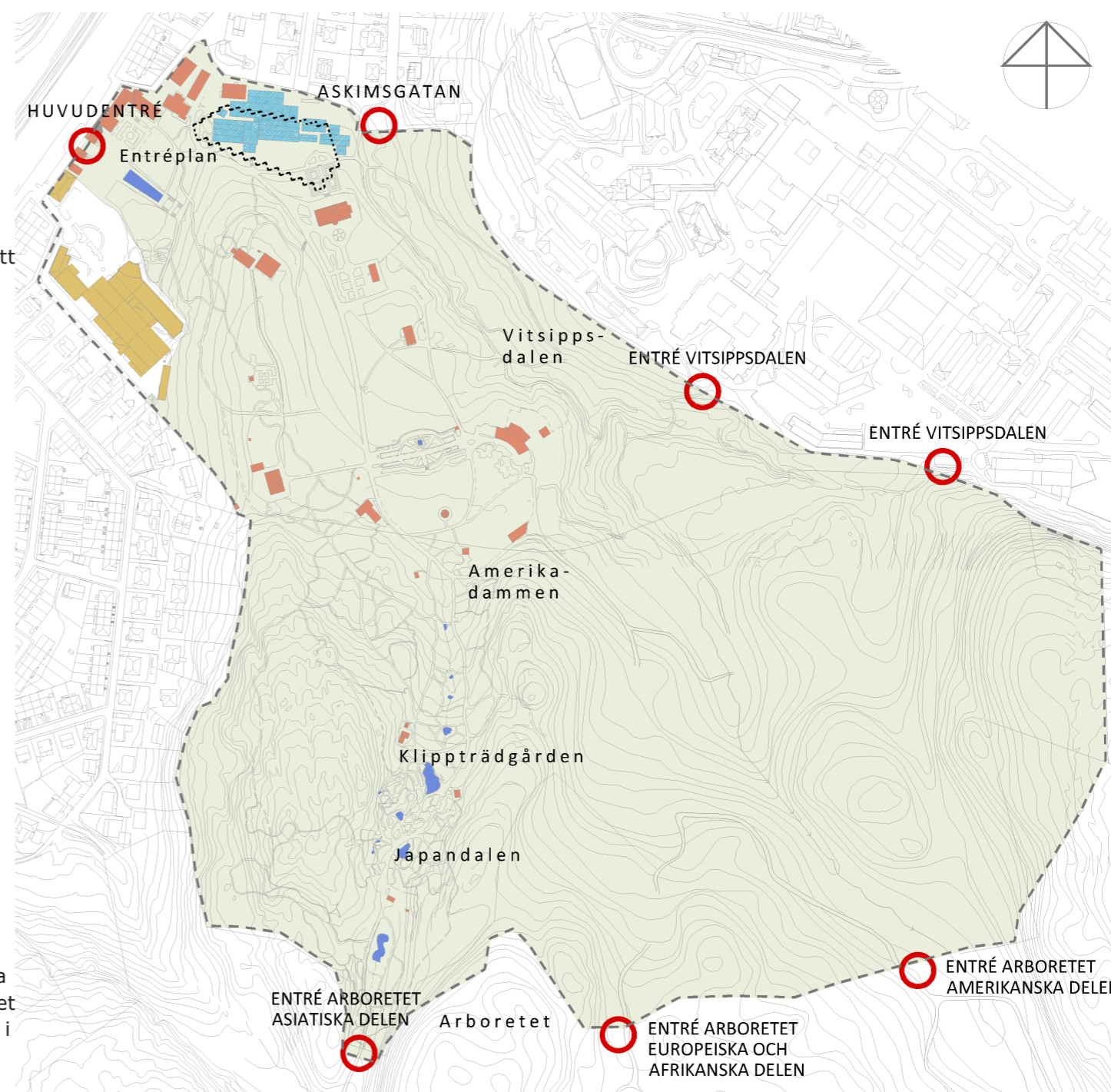

Illustration över entrépunkter

3.4 Logistik

Servicetrafik samt varu- och materialtransporter sker idag med utgångspunkt från Särögatan, genom Ekonomigården och vidare ut i trädgården via den centrala huvudvägen, Fanny Grens väg. Längs huvudvägen blandas leveranser, arbetsfordon, skolklasser och andra besökare. I växthusprojektet ingår en transportväg som går bakom växthusen och kommer ut på Fanny Grens väg i anslutning till Stora Änggården. Att skapa en helt ny transportväg genom trädgården längs brynet utmed Vitsippsdalen eller i förlängningen av Skandia Fastigheters transportväg upp förbi villaträdgårdarnas gräns genom de mer perifera delarna av trädgården har utretts flera gånger, men beslut har fattats om att det skulle förstöra för stora värden i trädgårdens gestaltning och den unika gradient av hortikultur till natur som trädgården är uppbyggd kring.

3.5 Vägledande principer

Vägledande principer Fastigheter, Stöd och Service och Botaniska trädgården 230202

Botaniska trädgårdens verksamhet med unika samlingar av levande växter i sina naturliga miljöer och ett stort fokus på forskning och frågor om biologisk mångfald är helt unik i Västra Götalandsregionen. Att verksamheten utvecklas gynnsamt i ett stort perspektiv är viktigt och ställer därmed krav på hur byggnaderna inom området förvaltas och utvecklas. Beslut om byggnaderna och marken måste därmed fattas med utgångspunkt i det stora perspektivet och i linje med verksamheten inom Botaniska.

För att underlätta dialog och beslut kring fastighetsfrågor så har därför nedanstående nio vägledande principer tagits fram för byggnader, lokaler och mark inom Botaniska trädgården.

1. För varje byggnad behöver en långsiktig kontroll från regionens sida finnas över vilken verksamhet som bedrivs inom fastigheten. Denna kontroll är antingen genom att det är en VGR-verksamhet eller genom ett hyresavtal som har uppsägningsmöjlighet och inte innebär risk för besittningsrätt. Verksamhet som hör till förvaltningen Göteborgs botaniska trädgård har företräde framför annan regional verksamhet.
2. Verksamhet som bedrivs i byggnader inom Botaniska trädgårdens område måste vara i linje med Botaniskas verksamhet, som är grundad på vetenskapliga samlingar och hortikultur i en gestaltad och rofylld miljö. Uthyrning av lokaler till annan verksamhet än Botaniska ska alltid föregås av dialog och ske i samförstånd mellan Botaniska och Västfastigheter.
3. Marken i Botaniska trädgården är en del av verksamheten. Marken utgör basen för att odla Botaniskas unika växtsamlingar. Orörd mark är en begränsad resurs för framtida utvecklingsmöjligheter. Det innebär att markarbeten i Västfastigheters regi är en

verksamhetsfråga och måste hanteras och förankras i forum tillsammans med Botaniska trädgården.

4. Vid exteriöra förändringar på byggnader (till exempel vid tillgänglighetsanpassning) ska detta ske på ett sätt som beaktar och tar hänsyn till besökares upplevelse av trädgården och byggnaderna.
5. Dagens nivå avseende transporter till och från byggnader inom Botaniska är redan hög. Det stör besökarna och är en säkerhetsrisk. Befintliga och kommande verksamheter inom Botaniska trädgården ska ha som mål att generera färre transporter till byggnaderna (eller åtminstone inte fler) än idag.
6. För verksamhet som bedrivs i en byggnad inom Botaniskas område ska skyltning ske i linje med Botaniskas skyltprogram och grafiska profil.
7. För verksamheter (exkluderat Botaniska) som bedrivs i en byggnad inom Botaniskas område ska nyttjande av utemiljöer utanför byggnaden regleras i hyreskontrakt.
8. Den som hyr en byggnad inom Botaniskas område får inte i sin tur hyra vidare i andrahand utan skriftligt tillstånd från Botaniska.
9. Västfastigheter och Botaniska trädgården ska gemensamt verka för att det på sikt inte ska finnas byggnader som används som bostäder i Botaniska trädgården.

Principerna ska ses som ett förtydligande till befintliga styrdokument:

- Rutin för hantering av internhyra inom Västra Götalandsregionens lokaler.
- Policy för lokalförsörjning.
- Riktlinjer för lokalförsörjning.
- Regional rutin för hantering av investeringar i Västra Götalandsregionen.

3.6 Trädgårdsrum och landskapsrum

För att beskriva Botaniska trädgårdens utvändiga behov är trädgården indelad i ett antal så kallade trädgårds- och landskapsrum som kommer att redovisas i Gestaltungsplanen som planeras vara klar 2027. Dessa rum är inte tydligt avgränsade utan övergår i varandra på ett naturligt sätt.

Trädgårdsrum och landskapsrum:

- Trädgårdsrum Entréområdet
- Trädgårdsrum Växthus och ekonomigård
- Trädgårdsrum Kulturträdgårdarna
- Trädgårdsrum Bergshuset och lökträdgården
- Trädgårdsrum Örtagården och vildrosorna
- Trädgårdsrum Åsens träd och slätterområden
- Trädgårdsrum Centrala trädgården
- Trädgårdsrum Woodlanden
- Trädgårdsrum Klippträdgården
- Trädgårdsrum Japan- & koreadalen
- Landskapsrum Håberget
- Landskapsrum Stampeberget
- Landskapsrum Arboretet

3.7 Byggnader

Bebyggelsen inom trädgården är av mycket olika ålder, alltifrån Stora Änggårdens tvåhundraåriga hus till det nybyggda Bergshuset på Åsen. Flera av husen är kulturhistoriskt värdefulla.

Översikt

Byggnader som ägs av Västfastigheter bygg och förvaltning inom Fastighet, stöd och service

- 5701 Norra porthuset
- 5702 Södra porthuset
- 5703 Entréområdestoaletterna
- 5704 Trädgårdskontoret
- 5705 Besökscentrum med butik
- 5706 Ekonomibyggnaden
- 5708 Stallet
- 5710 Stora Änggården
- 5711 Stolpboden
- 5714 Roten
- 5715 Båtsmanshuset
- 5716 Paviljongen
- 5717 Pumphus
- 5718 Alpstugan
- 5719 Japanskjulet
- 5720 Amerikatoaletterna
- 5722 Mässlingen
- 5723 Rhododendronförrådet
- 5724 Bambulundsförrådet
- 5727 Fordonsgaraget
- 5728 Verkstad
- 5732 Bergshuset och lökträdgården

Byggnader som ägs av Botaniska trädgården

- 5709 Befintliga växthus
- Bod i Skolträdgården
- Litet skärmtak i kompostområde
- Regnskydd i Klippträdgården
- Regnskydd bakom Stolpboden
- Regnskydd i Perenlträdgården
- Skjul i övre kompostområde
- Skärmtak i kompostområde
- Teknikhuset
- Winbergska paviljongen

Byggnader som ägs av Skandia Fastigheter AB

- Marinbotan
- Göteborgs Universitet/Botan-huset (GU har flyttat ut, tomställda lokaler)

Byggnader som ägs av Röhsska museet

- Lusthuset i Örtagården

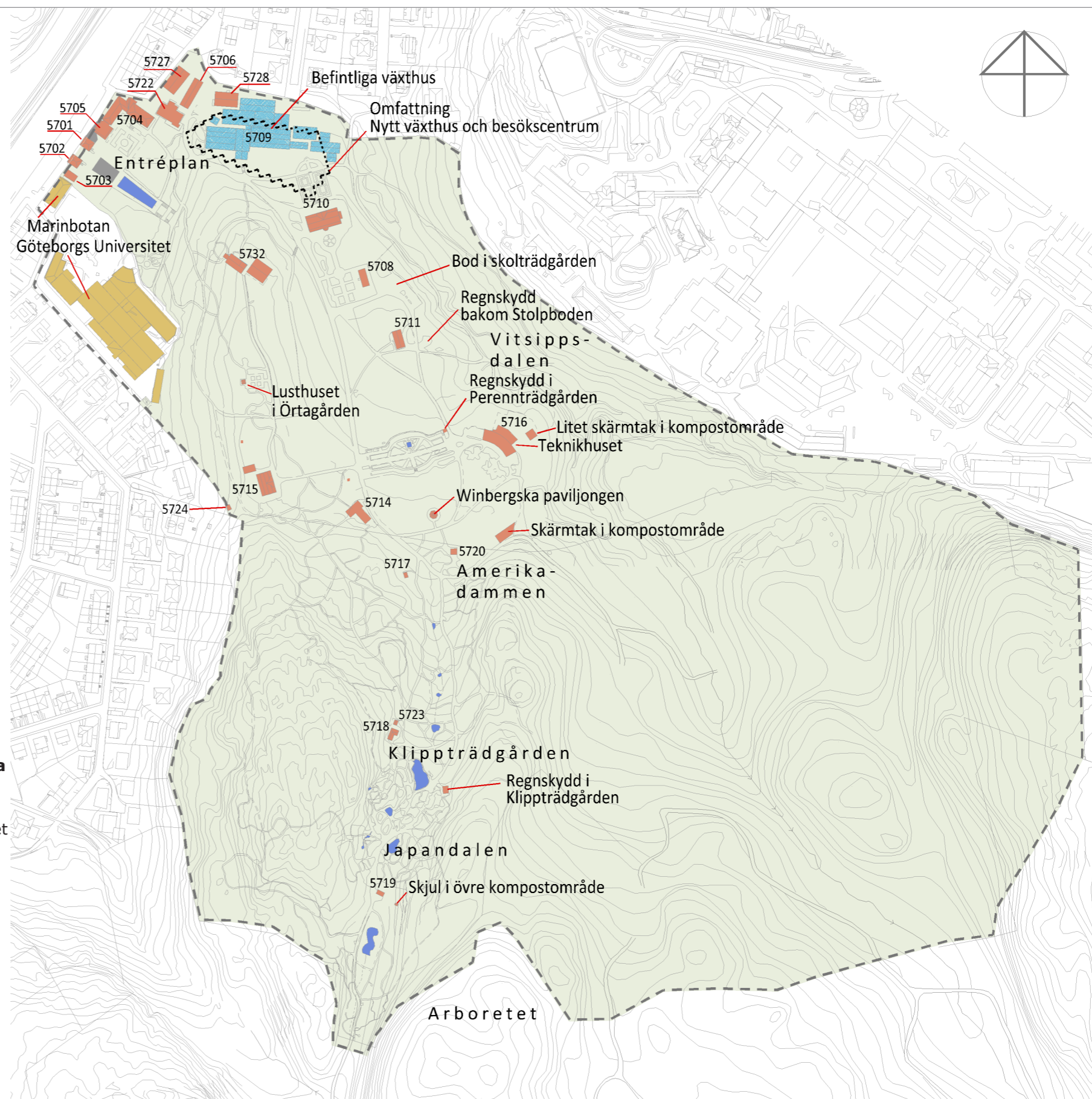

Illustration över byggnaders placering

5701 Norra porthuset

Byggnaden färdigställdes 1928 och ingår i Göteborgs stads bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Porthuset används av Botaniska och innehåller botanikrum med botanistarbetsplats samt konferensrum. Byggnaden är inte fysiskt tillgänglighetsanpassad.

5702 Södra porthuset

Byggnaden färdigställdes 1928 och ingår i Göteborgs stads bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Porthuset hyrs ut som föreningslokal av Botaniska trädgården till Botaniskas vänner. Byggnaden är inte fysiskt tillgänglighetsanpassad.

5703 Entréområdestoaletterna

Byggnaden uppfördes 2014.

5704 Trädgårdskontoret

Byggnaden är uppförd 1926 efter ritningar av arkitekt Arvid Bjerke, med tillbyggnad av en herbarieflygel 1935 och ingår i Göteborgs stads bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader (benämns där som Kanslibyggnaden). Även delar av interiörerna är bevarade i ursprungligt skick. I byggnaden finns kontorsplatser, mötesrum, bibliotek och förråd. Bibliotek och tidskriftsrum används flitigt som möteslokaler och det finns ett stort intresse från andra regionala verksamheter att förlägga möten hit. Herbarieflygelns entréplan används idag som utställningslokal (Floras rike) för besökscentrum samt som kontorsmodul (Ateljén). Källarplanet i Herbarieflygeln används som varulager och kontorsytor för besökscentrum samt för fröverksamhet. Lokalerna för fröverksamhet är ej ändamålsenliga.

Byggnaden är inte fysiskt tillgänglighetsanpassad. Ventilationen i byggnaden är otillräcklig för de funktioner som finns i huset.

5701/5702 Norra och Södra Porthusen

5704 Trädgårdskontoret

5703 Entréområdestoaletterna

5705 Besökscentrum med butik

Butiksbyggnaden är uppförd 1997 som en tillbyggnad till herbariebyggnaden som uppfördes 1935. Någon möjlighet att öka ytan genom tillbyggnad finns inte. Butikslokalerna anses vara i minsta laget med en något begränsad tillgänglighet och problem med temperaturregleringen. Besökscentrum med butik kommer att flyttas till det nya besökscentrumet när det står klart.

Trappan upp till övre plan har trappsteg som donerats av enskilda personer liksom tegelstenarna i golvet. Där finns den enda tillgänglighetsanpassade toaletten i byggnaden och där finns också en hiss för att kunna ta sig till plan 1 i Trädgårdskontoret. På källarplanet finns fröverksamhet.

De höga temperaturerna i byggnaden under sommartid gör att byggnaden inte fullt ut kan uppfylla sin funktion.

5706 Ekonomibygnaden

Ekonomibygnaden är från 1950-talet. Ombyggt 2019 till förråd och ett litet verkstads kontor. En del av dessa funktioner kommer att flyttas till det nya växthuset och till 5728 Verkstad som till exempel motorsågar och gödsel.

5708 Stallet

Stallet byggdes 1921. Det har flyttats till området söder om Stora Änggården för att ge plats för de nya växthusen. Byggnaden är varsamt renoverad på entréplanet i samråd med byggnadsantikvarie och används idag som förråd och vinterförvaring av koikarpar. Byggnaden är inte fysiskt tillgänglighetsanpassad.

5705 Besökscentrum med butik

5706 Ekonomibygnaden

5708 Stallet

5710 Stora Änggården

Byggnaden ingår i Göteborgs stads bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Den gamla huvudbyggnaden till lantegendomen Stora Änggården är byggd 1813.

Stora Änggården används i dag som projektkontor för Fastighet, Stöd och Service. Byggnaden är inte fysiskt tillgänglighetsanpassad.

5711 Stolpboden

Stolpboden ingår i Göteborgs stads bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Byggnaden användes tidigare som spannmålsmagasin vid Stora Änggården och flyttades norrut när Botaniska anlades. 2015 flyttades Stolpboden på grund av rasrisk till sin nuvarande plats. I samband med flytten renoverades byggnaden antikvariskt och en ramp för att öka den fysiska tillgängligheten byggdes. Stolpboden används för bland annat svamp- och äppleutställningar men även som lager. Botaniska trädgården kommer på sikt att använda övervåningen för långtidsförvaring på grund av begränsad åtkomlighet. Utställningsverksamheten på bottenvåningen fortsätter.

5714 Roten

Roten är en skollokal som byggdes 2016. Lokalen används även som mötesrum och för publika event.

5710 Stora Änggården

5711 Stolpboden

5714 Roten

5715 Båtsmanshuset

Båtsmanshuset ingår i Göteborgs stads bevarandeprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Byggnaden uppfördes 1794 som båtsmanshus i Gamla Varvet i Majorna och flyttades till Botaniska 1917–19. Idag används Båtsmanshuset som bostäder och har delvis eftersatt underhåll. Byggnaden är inte fysiskt tillgänglighetsanpassad.

5716 Paviljongen

Paviljongen byggdes 1993 och används som kafé och restaurang. Restaurangen hyrs av Botaniska men drivs av en extern restauratör. Kök och restaurang renoverades 2016.

5717 Pumphus

Pump- och fördelningsstation för bevattning. Byggnaden uppfördes på 1980-talet.

5718 Alpstugan

Byggnaden innehåller förråd, toalett och enklare lunchlokal. Personal från hela trädgårdens övre delar nyttjar Alpstugan. Byggnaden uppfördes på 1960-talet och kompletterades med tillbyggnad på 1980-talet.

5715 Båtsmanshuset

5717 Pumphuset

5716 Paviljongen

5718 Alpstugan

5719 Japanskjulet

Japanskjulet byggdes 1916 och uppfördes ursprungligen som trädgårdens första entré via Vitsippsdalen. Idag används det till verktygsförråd och regnskydd.

5720 Amerikatoaletterna

Besökstoaletterna färdigställdes 2019. Byggnaden har ett så kallat vegetationstak som sköts av Botaniskas trädgårdsmästare.

5722 Mässlingen

Personalbyggnaden eller "Mässlingen" stod klar 2009. Personalbyggnaden inrymmer personalutrymmen samt kontorsarbetsplatser.

5723 Rhododendronförrådet

Redskapsförråd. Byggnaden uppfördes på 1990-talet.

5724 Bambulundsförrådet

Redskapsförråd. Byggnaden uppfördes på 1990-talet.

5727 Fordonsgaraget

Ett fordonsgarage med en takövertäckt arbetsyta byggdes 2019 och har plats för verksamhetens arbetsfordon. Byggnaden har ett tidsbegränsat lov.

5719 Japanskjulet

5720 Amerikatoaletterna

5722 Mässlingen

5727 Fordonsgaraget

5728 Verkstad

En verkstad med tidsbegränsat lov byggdes 2019. Den är planerad att kunna stå kvar under byggnation av de nya växthusen och besökscentrum för att inte behöva evakuera verkstadsfunktionen under byggtiden. En ny verkstad är planerad i de nya växthusen.

5732 Bergshuset och lökträdgården

Första etappen i projekt Nya växthus och besökscentrum. Byggnaden invigdes i april 2024. I byggnaden visas alpina växtarter.

Befintliga Växthus

Regionstyrelsen tog hösten 2019 ett genomförandebeslut att bygga nya växthus och besökscentrum. Delar av de befintliga växthusen utgör evakueringsväxthus till 2026 och rivs därefter.

Bod i Skolträdgården

Materialförråd för pedagogernas verksamhet.

Litet skärmtak i kompostområde

Förvaring av gödsel.

Regnskydd bakom Stolpboden

Regnskydd för trädgårdens besökare.

Regnskydd i Klippträdgården

Regnskyddet är byggt 2006 uppfört av Lars-Ers Bygghantverk i samarbete med Dacapo Hantverksskola i Mariestad.

Skjul i övre kompostområdet

Redskapsförvaring.

Skärmtak i kompostområdet

Förvaring av jordmassor.

Teknikhuset

Förrådsutrymme.

Winbergska paviljongen

Ett äldre lusthus ersattes under 2019 med ett nytt som designades och byggdes av Anders Winberg.

5732 Bergshuset

5728 Verkstad

Winbergska paviljongen

3.8 Vakanta ytor

5701 Norra porthuset

Källarvåningen nyttjas ej.

5702 Södra porthuset

Källarvåningen nyttjas ej.

5706 Ekonomibyggnaden

En yta vid gaveln på byggnaden där två tidigare toaletter tagits ur bruk står tom.

5708 Stallet

Plan 2 är outnyttjat.

5711 Stolpboden

Disponibla ytor finns att tillgå.

5716 Paviljongen

Outnyttjade ytor finns i delar av källaren.

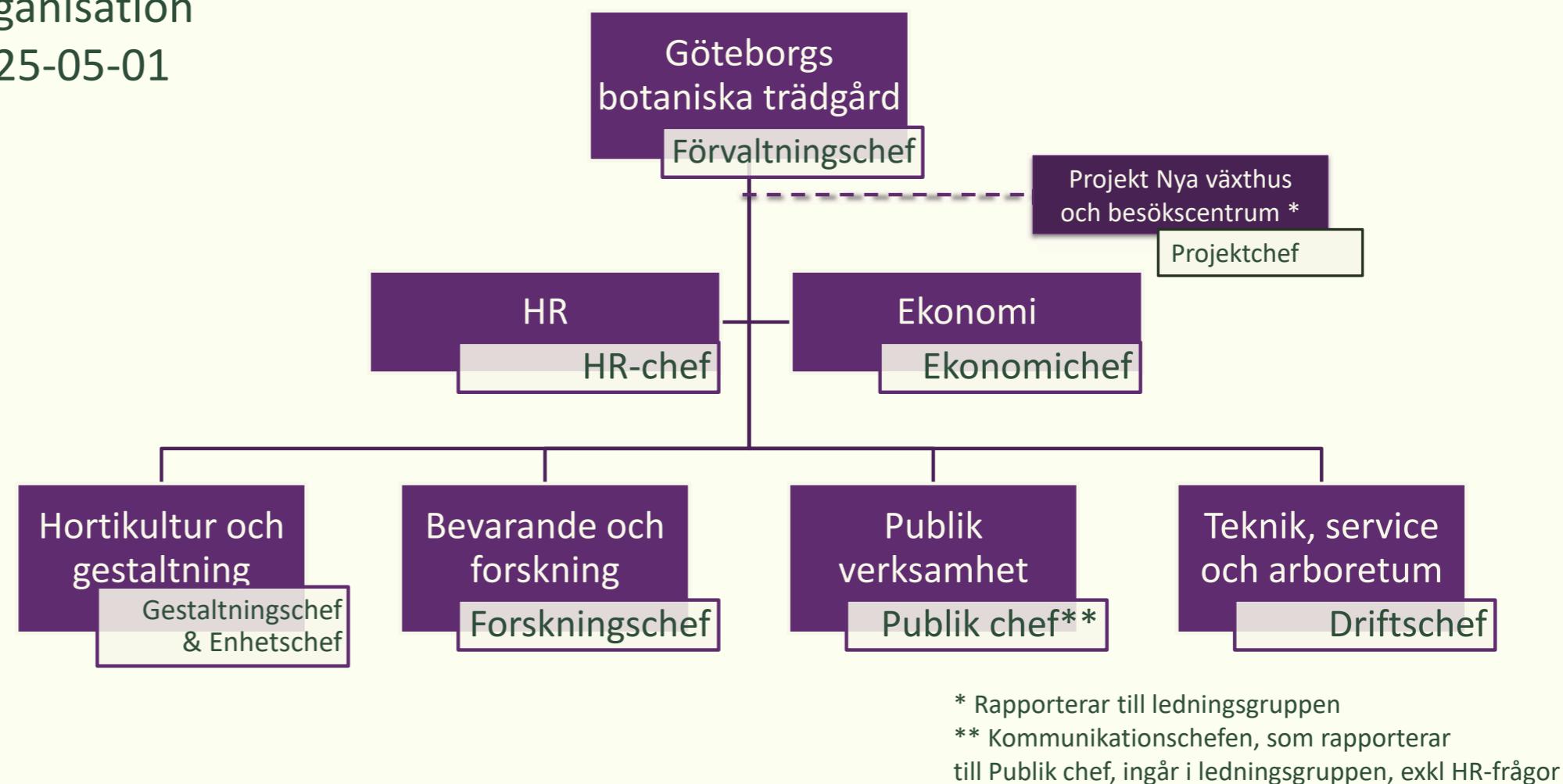
3.9 Lokalkostnader

Botaniska trädgården står inför betydande ökning av lokalkostnaderna i takt med att de nya växthusen och besökscentrum blir färdiga, tas i drift och debiteras hyra för. Botaniska har sedan några år tillbaka arbetat med en långsiktig ekonomisk plan för att kunna planera för denna ökning. Planen sträcker sig för närvarande fram till 2035.

4. Organisation

Botaniska trädgården är organiserad i fyra huvudsakliga enheter och till det kommer stödenheter som HR och Ekonomi. Enheten Hortikultur och gestaltning består primärt av trädgårdsmästare, tillsvidareanställda liksom säsongsanställda. Endast ett fåtal av dessa har eget kontor. Kontorsplatser finns att tillgå i Ekonomigården. Enheten Bevarande och forskning består primärt av intendentur som har egna eller delade kontor i Trädgårdskontoret. Enheten Publik verksamhet har medarbetare som har sin arbetsplats i Besökscentrum respektive i Roten, Botaniskas skollokal. Utöver det några som har sin plats i Trädgårdskontoret. Enheten Teknik, service och arboretum arbetar huvudsakligen ute eller i verkstaden, med tillgång till kontorsplatser i Ekonomigården.

Organisation 2025-05-01

Organisationsdiagram Botaniska trädgården

5. Externa förhyrningar

6. Interna och externa ytor 2025-2035

6.1 Verksamhetsbehov

Behoven redovisas nedan i fallande ordning i olika tidsintervall; akuta, 0-5 år, 0-10 år och 5-10 år.

Ekologilaboratorium/grovhantering (akut)

För forskningens växthantering behövs initialt vatten och avlopp, bänkyta för 2-3 personer samt maskiner så som torkugn, våg och dator. I nästa fas, inom 2-3 år, kommer behov av kylar, frysar och ugnar vara viktigt. Utrymmet behöver även kompletteras med förvaringsmöjligheter som exempelvis hyllor. Förslag på plats är frörensens lokal i Trädgårdskontorets källare. Utredds av Botaniska.

Karantänväxthus (akut)

Det finns ett stort behov inom forskningen av karantän för växter med två syften, dels att försäkra att sjukdomar inte förs in i samlingarna och dels att isolera värdefulla accessioner vid sjukdomsangrepp och vidare behandling. Karantänväxthuset måste vara separerat från övriga växthus. En förstudie behöver påbörjas av Botaniska.

Besöksparkeringar (0-5 år)

Behovet av besöksparkeringar för Botaniskas gäster behöver utredas med anledningen av att en skolverksamhet kommer etableras i före detta Göteborgs Universitet/Botan-huset.

Facklitteratur (0-5 år)

Behovet av förvaring av litteratur kan omhändertas inom Botaniska. Utredning ska göras av Botaniska.

Fröbanksinfrastruktur inklusive frörens (0-5 år)

Behovet innefattar Botaniska och handlar initialt om torkrum, grovlaboratorium för frörens, finlaboratorium för identifiering och dylikt, samt frysar för förvaring och kontorsplats. I nästa fas skalas behoven upp vilket medför att större utrymmen krävs. Botaniska har tagit fram en förstudie och ett projekt kommer att påbörjas. Det vore önskvärt att starta projektet i Norra porthuset.

Förråd/lager (0-5 år)

Behovet av förråd/lager behöver utredas både för Botaniska och Fastighet, Stöd och Service. Botaniska behöver ett evenemangsförråd för trycksaker, ett förråd för arbetskläder samt plats för jordsäckar och urnor under tak.

Personalgym (0-5 år)

Eventuellt samarbete där funktionen delas med Sahlgrenska sjukhuset utreds av Botaniska.

Personalutrymmen och administrativa lokaler (0-5 år)

Behov finns för en utökning och utveckling av personalutrymmen och administrativa lokaler.

Administrativa lokaler behöver kompletteras med:

- Teamsrum 3-5 stycken med bra spridning.
- Fasta kontorsarbetsplatser 5-10 stycken.
- Flexarbetsplatser 2-4 stycken, för studenter och besökare kopplade till Botaniska.
- Mötesrum 2-4 personer 1-2 stycken,
- Mötesrum 10-15 personer 2 stycken, varav 1 eventuellt skulle kunna omhändertas i Stora Änggården.

Det finns även ett behov av att utreda personalutrymmet och dess funktioner i Alpstugan. För medarbetare som arbetar ute är det viktigt med närhet till toaletter, vilket finns i Alpstugan, Roten respektive Mässlingen. Verksamheten växer, bland annat på grund av nya projekt med extern finansiering, och det är tydligt att personalbyggnaderna Alpstugan samt Mässlingen börjar bli för små. I samband med att fler projekt startar ökar också behovet av mötesrum. När de nya växthusen och besökscentrum är igång så kommer det påverka trädgårdens sätt att arbeta. Detta inkluderar även behov av lokaler för driften, som exempelvis lagerhållning av reservdelar.

Fastighet Stöd och Service bör starta en samlad förstudie inklusive en kapacitetsutredning för personalutrymmen och administrativa lokaler sett till

hela trädgården.

Plats för blodfrysar (0-5 år)

När Hälsan och stressmedicin flyttar in i Stora Änggården behöver de plats för två blodfrysar. Blodfrysarna måste förvaras i ett ventilerat utrymme. Vid frånfall av el går ett larm till ansvarig som då har 48 timmar på sig att rädda proverna. Lokal behöver utredas av Botaniska. Förslag till lokal kan vara Trädgårdskontorets källare, lokal på Sahlgrenska sjukhuset eller att blodfrysarna kan vara kvar i Skandia Fastigheters lokaler.

Toaletter för besökare i den övre delen av trädgården (0-5 år)

Behovet föreslås omhändertas i Alpstugan. Behovet utreds med fördel i en samlad förstudie gällande personalutrymmen och administrativa lokaler.

Tunnelväxthus och frilandsodling (0-5 år)

Experimentodling i forskningssyfte. En förstudie behöver påbörjas av Botaniska.

Varumottagning (0-5 år)

Mottagningsplats för varor och beställningar från till exempel marknadsplatsen. Behovsunderlag tas fram av Botaniska. Underlaget hanteras tillsammans med fordons- och verkstadsbehovet.

Arkiv (0-10 år)

Arkiv för Botaniska och Institutet för stressmedicin. En förstudie har genomförts gällande utveckling av befintlig placering i Trädgårdskontoret. Resultatet visar att det finns behov av att utreda alternativa lokaliseringar. Botaniska analyserar i samverkan med Institutet för stressmedicin det samlade lokalbehovet.

Marinbotan (0-10 år)

Byggnaden är av strategiskt intresse för miljön i Botaniska. Det vore önskvärt om Västra Götalandsregionen kunde förvärva fastigheten eftersom den gestaltningsmässigt tydligt hör ihop med Botaniskas viktiga entréområde. Vid eventuell vakans utöver Botaniska trädgårdens

behov sker uthyrning av lokaler i enighet med "Vägledande principer mellan Fastighet, Stöd och Service och Botaniska trädgården" daterat 230202. Frågan om eventuellt förvärv behandlas i Fastighetsutvecklingsplanen.

Forskningsväxthus (5-10 år)

Botaniska har som ambition att stärka inriktningen mot forskning. Verksamheten har behov av forskningsväxthus vilket i dagsläget inte ryms på Botaniskas mark. Mark i närliggande område skulle behöva tas i anspråk.

Gästforskare (5-10 år)

Behov finns för övernattningsmöjligheter för 1-3 gästforskare i upp till 6 månader. Botaniskas gästforskare och studenter har även behov av 3-5 kontorsarbetsplatser.

Mötesplats Biologisk mångfald (5-10 år)

En mötesplats önskas av GGBC (Gothenburg Global Biodiversity Centre) som samarbetar med Botaniska. Önskemålet är en dynamisk mötesplats med en aktivitetsyta likt Bioteket vid Göteborgs universitet men mindre, gärna kopplat till den framtida publika delen av fröbanksverksamheten. Förslag till framtida placering skulle kunna vara dagens Besökscentrum med butik i byggnad 5705.

Regnskydd i entréområdet (5-10 år)

Behovet behöver hanteras i samband med att andra projekt i entréområdet med koppling till de nya växthusen och besökscentrum genomförs. Ett eventuellt regnskydd ska kopplas mot befintliga byggnader.

Regnvatteninsamling (5-10 år)

Behov finns att öka mängden insamlat regnvatten.

Samlingssal (5-10 år)

Behov av samlingssal/föreläsningssal att använda för interna och externa behov för 100-125 personer. Behovet skulle kunna omhändertas med en extern lösning.

Torkyta för trä (5-10 år)

En torkyta för uppsågade plankor från träd fällda i Botaniska har iordningställts bakom Paviljongen. Denna plats är inte tillräcklig så nya/kompletterande ytor behövs. Ett förslag är gräsmattan vid Båtsmanshuset.

Utställningsverksamhet (5-10 år)

En gästutställning motsvarande den som idag finns i Floras rike behöver omplaceras. Det finns även behov av att ställa ut Botaniskas historiska föremål antingen i egna lokaler eller genom donation till ett museum.

Våtlaboratorium (5-10 år)

Behov av våtlaboratorium för Pedagogiken. Behovet är hanterat i projektet Nya växthus och besökscentrum, men behöver utvärderas när det har tagits bruk.

6.2 Behov av ny- eller ombyggnation

Behov av ny- eller ombyggnation redovisas nedan i fallande ordning i olika tidsintervall; akuta, 0-5 år, 0-10 år och 5-10 år. Behoven ska ses som önskemål för respektive byggnad.

5704 Trädgårdskontoret (akut)

Det finns en problematik kring överhörning och akustik i byggnaden, vilket bland annat påverkar möjligheten till sekretess. Arbetsmiljön vid kontorsytorna i Herbarieflygelns källarplan är dålig och bör utredas och åtgärdas.

5716 Paviljongen (akut)

Trädgården är i stort behov av en fungerade restaurang för att kunna ta emot besökare. Utredning om detta kan drivas i intern eller extern regi tillsammans med kaféverksamheten i projektet Nya växthus och besökscentrum.

5701 Norra porthuset (0-5 år)

Fröbanksverksamheten placeras tillfälligt och

modulärt i byggnaden.

5702 Södra porthuset (0-5 år)

Möjlig användning för källarutrymmet är en tillfällig placering av fröbanksinfrastruktur samt övriga förvaringsbehov.

5706 Ekonomibygnaden (0-5 år)

Fler arbetsplatser planeras tillkomma tack vare byte till mindre skrivbord. En miljöstation behöver planeras in. En utredning gällande nytt användningsområde för tidigare toaletter på gaveln behöver startas. Ett förslag har varit att bygga om dem till en tvättstuga.

5717 Pumphuset (0-5 år)

Pumphuset är i mycket dålig kondition, vilket omhändertas i Fastighetsutvecklingsplanen.

5718 Alpstugan (0-5 år)

Personalutrymmen i Alpstugan är för små och inte ändamålsenliga. Ett regnskydd behövs på utsidan. Alpstugans framtid bör utredas i en förstudie som omfattar behovet av personalutrymmen sett till hela trädgården.

Byggnaden är eftersatt och fasader och fönster är i behov av renovering. Behov finns av nätuppkoppling. Underhåll och nätuppkoppling omhändertas i Fastighetsutvecklingsplanen.

5715 Båtsmanshuset (0-10 år)

Behovsanalys och förstudie för nytt användningsområde bör göras. Botaniska trädgården ser möjligheter till nytt användningsområde som:

- Korttidskontrakt till boende för gästforskare
- Forskningsverksamhet
- Fröbank

5704 Trädgårdskontoret (5-10 år)

Den fröverksamhet som finns på källarplanet behöver flyttas till 5701 Norra porthuset på grund av att lokalen inte är ändamålsenlig. På sikt skulle lokalen kunna användas till fröbanksverksamhet på nytt.

5705 Besökscentrum med butik (5-10 år)

En förstudie bör startas som analyserar hur lokalerna som blir tomma när Besökscentrum flyttar kan nyttjas på bästa sätt. Detta inkluderar även användandet av Floras rike som nu används som utställningslokal samt mötesrum.

Klimatet i byggnaden fungerar dåligt med väldigt höga temperaturer sommartid. I väntan på nya lokaler behövs en tillfällig lösning installeras som kan kyla kassaområdet under sommartid, alternativt om befintlig ventilation har kapacitet att kyla lokalen behöver anpassningar göras så att handhavandet fungerar. Vid en ny användning av lokalen behövs en permanent lösning på temperaturproblematiken.

5708 Stallet (5-10 år)

På plan 2 finns lokaler som skulle kunna användas av verksamheten. Ett nytt användningsområde behöver utredas.

7. Förändring av lokalytor 2025-2035

Prognosen för förändring av lokalytor visar på ett behov av en ökning eller minskning av lokalytor fördelade på nedanstående kategorier:

Personalutrymmen

Behov av tillkommande personalytor.

Administrativa lokaler

Behov av tillkommande ytor i form av skrivarbetsplatser för administrativ personal och driftspersonal och konferens- och mötesrum för interna och externa möten samt representation.

Forskning och bevarande

Behov av tillkommande ytor i form av laboratorium, fröbanksinfrastruktur, forskningsväxthus och forskarbostäder.

Utbildning

Tillkommande beslutade ytor i projekt Nya växthus och besökscentrum.

Förråd och lagringsutrymmen

Behov av tillkommande förrådsytor.

Växthus

Tillkommande beslutade ytor i projekt Nya växthus och besökscentrum.

Besökscentrum

Tillkommande beslutade ytor i projekt Nya växthus och besökscentrum.

Restaurang och kafé

Tillkommande beslutade ytor i Paviljongen och i projekt Nya växthus och besökscentrum.

8. Projekt

8.1 Ombyggnation

5704 Trädgårdskontoret

Ett arbete med att förbättra ventilation har påbörjats av Fastighet, Stöd och Service och planeras slutföras under 2026.

5710 Stora Änggården

En förstudie gällande nytt användningsområde genomfördes 2023-2024. Förslag på framtida användning är kontorslokaler för Institutet för stressmedicin (ISM) samt sammanträdeslokaler för Botaniska trädgården och ISM. Projektet befinner sig i ett systemskede.

5716 Paviljongen

Byggnaden är eftersatt och tak, fasader och fönster är i behov av renovering vilket åtgärdas i ett pågående projekt av Fastighet, Stöd och Service. Det är viktigt att samtliga åtgärder och renoveringar sker under en begränsad tidsperiod men tanke på restauratörens verksamhet.

5719 Japanskjulet

Byggnaden är mycket eftersatt och ett stort behov av renovering föreligger. Renoveringsåtgärder pågår.

5722 Mässlingen

En förstudie kring ombyggnation av matsal och pentry pågår.

8.2 Nybyggnation

Projekt Nya växthus och besökscentrum

Bygget av etapp 2-3 har kommit igång och beräknas vara klart 2028. Bygget förväntas påverka Botaniska trädgården under de kommande åren ur arbetsmiljö och besökarpespektiv. En Konceptbeskrivning för besöksupplevelsen togs fram 2022. Arbetet fortsätter i planeringen av nytt Besökscentrum.

Visningsväxthus kulturträdgårdarna

Visningsväxthus planeras uppföras under 2025-2026.

8.3 Övriga projekt

5727 Fordonsgaraget

Fordonsgaraget omfattas av ett tidsbegränsat lov. Fortsatt behov av lokalerna har identifierats. Fastighet, Stöd och Service utreder frågan.

5728 Verkstad

Verkstaden omfattas av ett tidsbegränsat lov. Fortsatt behov av lokalerna som förråd för evenemangsverksamheten. Fastighet, Stöd och Service utreder frågan.

9. Fastighetsobjekt

9.1 Grundprinciper för planering av lokaler

Huvudinriktningen enligt Västra Götalandsregionens policy för lokalförsörjning är att äga Göteborgs botaniska trädgård med växthus och kringliggande lokaler. Planering av hur dessa lokaler används utgår ifrån verksamhetens särskilda behov där levande växtsamlingar, forskning och publik verksamhet samspelar i en känslig och kulturhistorisk värdefull miljö.

Följande principer utgör grunden för planeringen:

- Verksamhetsnära lokalisering. Lokaler ska planeras så att funktionella samband och logistikvägar mellan olika verksamhetsdelar (till exempel växthus, forskningsytor, kontor, publik verksamhet) underlättas och förstärks.
- Bevarande och gestaltningsmässig hänsyn. Planering ska ske i nära samverkan med trädgårdens kulturmiljövärden och utformas enligt Botaniskas gestaltningsprinciper. Nya byggnader eller förändringar av befintliga ska stärka miljöns kvaliteter och besökarens upplevelse.
- Markens särställning. Marken inom Botaniska utgör en bärande del av verksamheten, inte enbart som fysisk yta utan som odlings- och samlingsmiljö för de vetenskapliga växterna. Ny lokalanvändning får inte konkurrera med dessa värden.
- Resurseffektivitet och samnyttjande. Lokaler bör planeras för flerfunktionalitet och gemensam användning där det är möjligt, i synnerhet för administrativa ytor och publik service.
- Tillgänglighet och orienterbarhet. Nya och ombyggda lokaler ska utformas i enlighet med Västra Götalandsregionens riktlinjer för fysisk tillgänglighet och bidra till en välfungerande helhet för både besökare och personal.

- Transport- och logistikhänsyn. Planeringen ska minimera behovet av transporter inom trädgårdens känsliga miljö. Leverans- och servicelogistik ska i möjligaste mån ske via definierade transportvägar.
- Framtidssäkring och flexibilitet. Lokaler ska planeras med utgångspunkt i långsiktiga behov och möjliggöra anpassningar över tid, särskilt inom områden för forskning och växtbevarande.
- Samverkan vid uthyrning. Vid planering av lokaler för externa aktörer inom området ska dessa bidra till eller komplettera Botaniskas kärnverksamhet. All uthyrning ska ske enligt principerna fastställda i det gemensamma dokumentet "Vägledande principer mellan Fastighet, Stöd och Service och Botaniska trädgården".

9.2 Nuläge (2025)

Fastighetsbeståndet inom Göteborgs botaniska trädgård är mycket varierat och består av både publika och interna byggnader för drift, forskning, administration och förvaring. Många av byggnaderna har högt kulturhistoriskt värde och flera är upptagna i Göteborgs stads bevarandeprogram. Totalt finns drygt 30 byggnader av varierande funktion, skick och framtida potential i Botaniska trädgården. Fastighetsbeståndet utgör därmed både en resurs och en utmaning i det fortsatta arbetet med att utveckla Botaniska trädgårdens verksamhet och fysiska miljö.

Det pågår för närvarande en omfattande utveckling av flera delar av bebyggelsen. Projektet Nya växthus och besökscentrum är under uppförande och utgör en av de största satsningarna i trädgårdens moderna historia. Byggnaderna kommer att ge plats för nya publika miljöer samt moderna forsknings- och odlingsmiljöer och beräknas stå klara 2028–2029.

Stora Änggården, en av trädgårdens historiska huvudbyggnader och tidigare bostadshus,

befinner sig i systemskede för att kunna ges en ny användning i linje med verksamhetens framtida behov. Samtidigt pågår olika åtgärder och projekt kopplade till flera andra byggnader, bland annat vad gäller underhåll, funktions- och lokalanpassning och eventuella förvärv.

Strategiskt viktiga byggnader:

- Stora Änggården, historisk byggnad i systemskede för omvandling.
- Trädgårdskontor och ekonomibyggnad, nav för drift och administration.
- Nya växthus och besökscentrum, befintliga växthus ersätts och kompletteras genom pågående projekt och blir en central plats för publik verksamhet.
- Verkstad och fordonsgarage, befintliga byggnader är uppförda med tidsbegränsat bygglov och kräver förlängning och en permanent lösning.
- Marinbotan och före detta Botan-huset är strategiskt viktig byggnader i entréområdet som Västra Götalandsregionen önskar förvärva från annan fastighetsägare.

9.3 Framtid (2025-2035)

Planeringen för framtiden utgår från de omfattande utvecklingsprojekt som är under genomförande eller planeras.

- Nya växthus och besökscentrum (projekttid till 2028–2029)
- Ökad forskningskapacitet.
- Lokaler för fröbank, klimatkammare, laboratorier, karantän och gästforskare.

- Ombyggnation/renovering. Till exempel Stora Änggården, Mässlingen, Paviljongen.
- Eventuella förvärv. Marinbotan ses som strategiskt viktig för framtida användning.
- Trafiklösningar. Gångbro över Vitsippsdalen, förbättrad kollektivtrafiktillgänglighet.
- Tillfälliga bygglov för verkstaden och fordonsgaraget. En permanent lösning krävs för dessa lokalbehov som idag tillgodoses i de befintliga lokalerna.

Målet är en mer sammanhängande och funktionell struktur som stödjer både publikt mottagande, vetenskapligt arbete och intern drift.

9.4 Utblick (2035-2050)

I ett längre perspektiv förväntas Botaniska förstärka sin roll som:

- Internationell forskningsmiljö inom växtbiologi, bevarande och hållbar stadsutveckling.
- Arena för kunskapsutbyte kring biologisk mångfald.
- Resilient och tillgänglig trädgård i ett tätare bebyggt Göteborg.

Den fysiska miljön ska anpassas för ökande besöksantal, högre krav på hållbarhet samt klimatförändringens effekter. Detta innebär fortsatt utveckling av teknisk infrastruktur, skydd av ekologiska och kulturella värden, samt smart integrering av ny teknik och nya funktioner i den historiska trädgårdsmiljön.

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN